

Sedinta Senatului
Ep 49 20.3.2020

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru deschiderea de către Guvernul României a tratatelor diplomatice pentru încheierea unui acord cu Republica Ungaria privind deschiderea punctului internațional de trecere a frontierei Beba Veche (România) – Kubekhaza (Ungaria)

Analizând propunerea legislativă pentru deschiderea de către Guvernul României a tratatelor diplomatice pentru încheierea unui acord cu Republica Ungaria privind deschiderea punctului internațional de trecere a frontierei Beba Veche (România) – Kubekhaza (Ungaria) (b49/11.02.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/966/18.02.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D180 din 18.02.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect deschiderea de către Guvernul României a tratatelor diplomatice pentru încheierea unui acord cu Republica Ungaria privind deschiderea punctului internațional de trecere a frontierei Beba Veche (România) – Kubekhaza (Ungaria).

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Potrivit art.1, proiectul are în vedere mandatarea Guvernului pentru a „deschide tratativele diplomatice pentru încheierea unui acord separat cu Republica Ungaria privind deschiderea punctului

internațional de trecere a frontierei Beba Veche (România) – Kubekhaza (Ungaria)”.

Potrivit dreptului internațional public, „tratativele” reprezintă o etapă prealabilă necesară încheierii tratatelor, cunoscută sub denumirea de „negocieri” purtate între state la nivel internațional.

Fără a ne pronunța asupra oportunității prezentului demers legislativ, precizăm că, prin Decizia nr.682/2012, Curtea Constituțională a reținut că, „potrivit art.80 alin.(1) din Constituție, *Președintele României reprezintă statul român, ceea ce înseamnă că în planul politicii externe conduce și angajează statul*. Acest text constituțional îi permite să traseze liniile viitoare pe care statul le va urma în politica sa externă, practic să îi determine orientarea în planul relațiilor externe, ținând cont, desigur, de interesul național (...). În planul politicii externe, primul-ministru are competența constituțională de a asigura realizarea politicii externe a țării [art. 102 alin. (1) din Constituție], ceea ce înseamnă că, *în funcție de orientarea stabilită de reprezentantul statului în plan extern, care este Președintele statului, Guvernul, prin reprezentantul său, urmează să implementeze în mod corespunzător măsurile față de care statul s-a angajat (...)*. Este de observat că *numai reprezentantul statului este cel care poate angaja în sfera relațiilor externe statul ca subiect de drept internațional public*”.

Potrivit art.91 alin.(1) din Constituție, tratatele internaționale se negociază de către Guvern, al cărui rol „*în politica externă este unul mai degrabă tehnic, el trebuind să urmeze și să îndeplinească obligațiile la care România s-a angajat la nivel de stat*” (Decizia Curții Constituționale nr.682/2012). Exercițarea acestei competențe a Guvernului se realizează potrivit dispozițiilor Legii fundamentale, conform normelor de drept internațional, ale Legii nr.590/2003 privind tratatele, precum și cutumelor instituționale interne.

În aplicarea acestei norme constituționale, art.3 alin.(1) din Legea nr.590/2003 privind tratatele prevede că **pentru inițierea negocierilor** unui tratat la nivel de stat, Ministerul Afacerilor Externe, singur sau, după caz, împreună cu ministerul sau autoritatea administrației publice centrale în competențele căruia sau căreia se află domeniul principal reglementat prin tratat, **elaborează un memorandum**, care va fi avizat de către toate ministerele în competențele cărora se află, din punct de vedere substanțial, memorandum însușit de către Guvernul României prin semnătura prim-ministrului, după **care va fi înaintat spre aprobare Președintelui României**. În doctrină s-a precizat că această

reglementare „decurge, în mod firesc și ordonat, din organizarea statală existentă în societatea noastră și concordă cu principiile constituționale și cu ansamblul legislației interne”¹. **Prin urmare, inițiativa declanșării negocierilor în vederea încheierii unui tratat internațional în numele României aparține exclusiv puterii executive, și nu poate fi stabilită prin lege.**

Legea fundamentală nu cuprinde nicio normă prin care Parlamentului, ca organ reprezentativ al poporului român, să îi fie conferite competențe în stabilirea priorităților pe planul politicii externe. Potrivit Constituției, Parlamentul **are, însă, ultimul cuvânt**, prin ratificarea tratatelor în numele României, întrucât prin ratificare se exprimă consimțământul statului român de a-și asuma drepturile și obligațiile stabilite prin tratat. În lipsa ratificării prin lege, de către Parlament, tratatul nu produce efecte în ordinea juridică internă.

Ținând seama de aspectele prezentate mai sus în ceea ce privește separația puterilor în stat și competențele constituționale ale autorităților publice în materia relațiilor internaționale, propunerea legislativă nu poate fi promovată.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș

București

Nr. 215/16.03.2020

¹ Ion M. Anghel, *Dreptul tratatelor. Addendum. Comentarii asupra Legii nr. 590/2003 privind tratatele*, vol. III, Editura Lumina Lex, București, pag. 118.